

Åtgärdsförslag i anslutning till och längs med Bruatorpsån i Torsås samhälle

med syfte att öka den biologiska mångfalden samt rekreativa värden

Våtmark

Uppströms Vallmannsgöl föreslås det att anläggas två våtmarker. En 0,8 ha stor våtmark, ① i höjd med linge-torp och en 0,5 ha stor våtmark ② söder om kyrkan. Våtmarkerna anläggs intill åfåran och har som huvudsakliga syfte att minska näringsläckage. Med våtmark avses generellt naturliga eller anlagda vattensamlingar som har en vattenspiegel under hela eller delar av året.

Kartbilden redovisar en framtidsversion efter det att man har dämt i åfåran uppströms Vallmannsgöl. Vid en dämning upp till en nivå på + 14,5 m öh kommer de två våtmarkerna utgåra en del av en 14,6 ha stor vattenyta ③. Därns till en nivå upp till + 14,0 m öh skapas en vattenyta på 2,8 ha.

Varför krävs åtgärder?

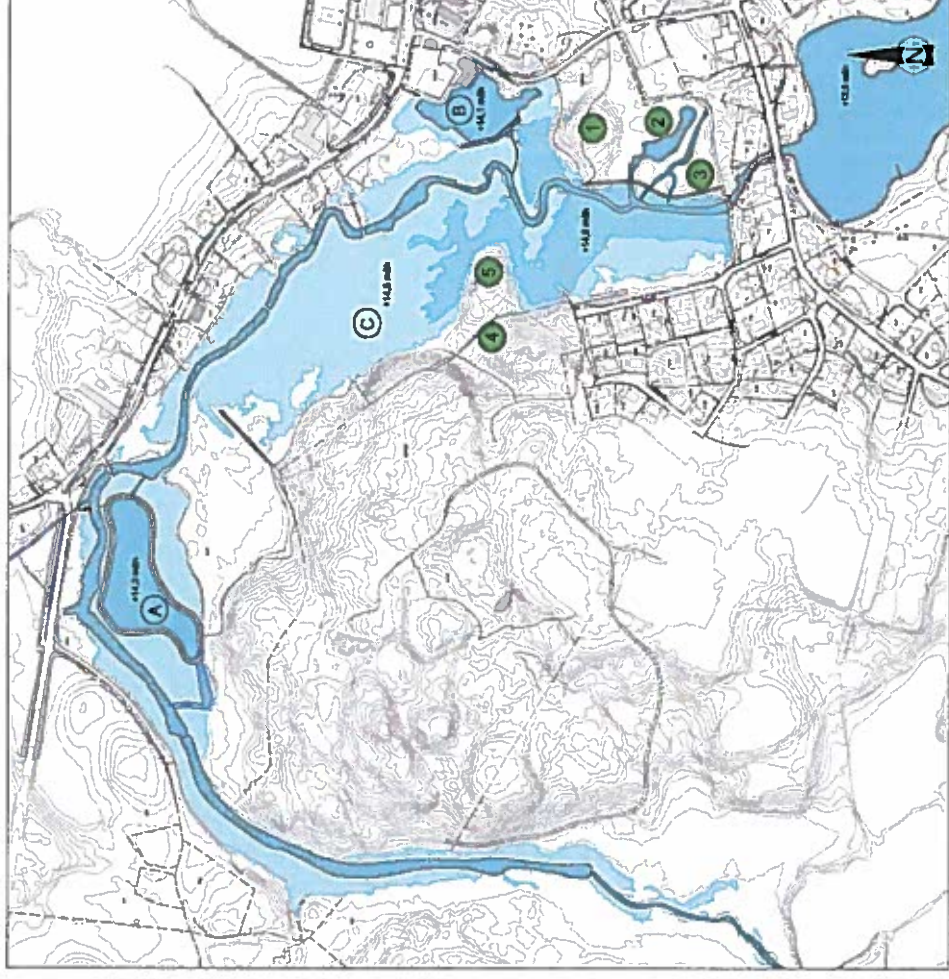
Skogs- och jordbrukets rationalisering ledde under 1800-talet till omfattande dikningsarbeten. I syfte att öka skogs- och åkermarkens avkastning genomfördes på många platser i södra Sverige läckdikning och därmed en sänkning av grundvattennivån. Även torrläggning av våtmarker och en stark modifiering av såväl mindre som större vattendrag var en vanlig åtgärd.

Idag vet vi att modifieringen av naturliga vattensystem, som tog fart under 1800-talet, är en bidragande orsak till såväl övergödningen av insjöar och kustnära vatten som översvämningar som tycks bli allt vanligare.

Till följd av skogs- och jordbrukets rationalisering har dessutom rekreativa värden för människan och viktiga förutsättningar för en biologisk mångfald gått förlorade.

Föreslagna åtgärder är ett led i att åter öka landskapets vattenhållande förmåga och medför ett flertal positiva effekter:

- sedimentation av fosfor och denitrifikation av kväve
- återskapande av livsmiljöer för vattenanknytna växt- och djurarter
- ökning av rekreativa värden
- i viss mån en fördröjning av vattnet vid starka flöden

Faunapassage

Uttern (Lutra lutra) är Smålands landskapsdjur och minskade i sin utbredning i Sverige mellan 1950- och 1990-talet. På 1980-talet sjönk populationen iroligen till mindre än 1000 individer.

Utterns överlevnad har framförallt hotats av:

- miljögifter (PCB)
- jakt
- förstöring av dess livsmiljö
- död genom fiskeredskap
- trafik

Sedan 1990-talet har individantalet i olika delar av Sverige åter börjat växa.

Utterns habitat utgörs av fiskeplatser, viloplatsar och gryt. Mellan dessa tre områden kan uttern förflytta sig upp till 40 km och tvingas t.ex. vid höga strömhastigheter i vattendraget eller översvämmande vågrummar att korsa vägar. I samband med en framtida dämning av Bruatorpsån norr om Vallmannsgöl anses det därför angeläget att bygga en utterpassage.

Dämningen i åfåran får heller inte utgåra ett vandringshinder för fisk. Därför kommer det att anläggas en vandringsväg, ett s.k. omlöp.

Skötselåtgärder

① Område väster om Eikbacksvägen: I syfte att gynna ekbeståndet och vedlevande insekter föreslås följande skötselåtgärder: Undervegetationen röjs längs med befintliga stigar. Ekar friställs och död ved och grövre stockar lämnas i området och läggs på solbelyst plats. Området inom vilket skoklasser kan hänga upp fågel-, insekts- och fladdermusholkar.

② Ång i anslutning till befintlig våtmark: Extensiv ångskötsel, fristäng. Område i direkt anslutning till grillplats, bygga och vindsydd klippes regelbundet.

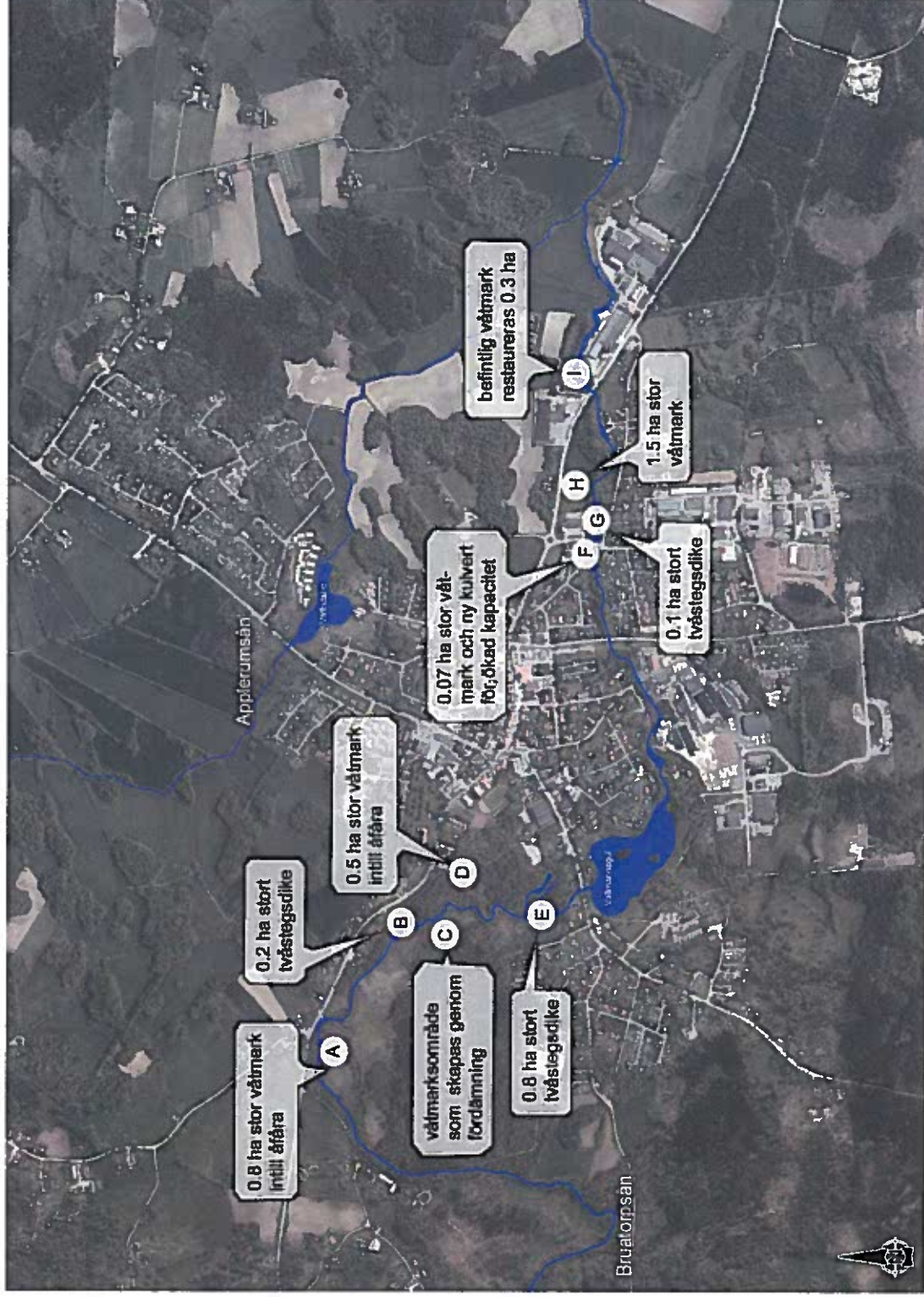
③ Vegetation norr om befintlig gång- och cykelväg: Beståndet föreslås att glesas ut längst med gång- och cykelvägen.

④ Stenmur röjs fram.

⑤ Befintlig ek friställs. Siktlinje skapas mot öster från scoutstuga och grillplats.

Åtgärdsförslag längs med Bruatorpsån i Torsås samhälle med syfte att minska näringsläckaget och förbättra den biologiska mångfalden

C

Nedströms punkt E längs med Bruatorpsån delsträcka genom Torsås föreslås en dämning. Om dämning sker upp till en nivå av + 14.0 möh erhålls en vattenyta på 2,8 ha. Om dämning sker upp till en nivå av + 14,5 möh erhålls en vattenyta på 14,6 ha. Förslaget förutsätter två vallar väster om Ekbacksvägen för att skydda Torsås samhälle från översvämningar vid höga flöden.

Dagvatten

Längs med den ovan redovisade delsträckan av Bruatorpsån finns det ett antal större dagvattenutsläpp som direkt leds ut i ån. Åtgärdsförslag D, en 0.5 ha stor vattenyta, söder om kyrkan har dagvattenrening som huvudsakliga ått syfte. Nedströms Vellmannsgöl är tillgängliga ytor för våtmarksanläggningar för dagvattenrening begränsade.

Kartbilden presenterar tänkbara åtgärder (oavsett markägoförhållanden) vars främsta syfte är att minska näringsläckaget samt att öka den biologiska mångfalden längs med Bruatorpsåns delsträcka genom Torsås samhälle.

A

0.8 ha stor våtmark intill åfåran vid llingetorp.

B E G

Längs med redovisad delsträcka av Bruatorpsån föreslås på tre platser så kallade tvästegsdiken. Genom tvästegsdiken uppnås en viss fördrojning och därmed utjämnning och möjlighet till viss sedimentation av fosfor och denitrifikation av kväve vid höga flöden. Se principskiss:

D

0.5 ha stor våtmark intill åfåran strax söder om Kyrkans parkering.

F

Vid extrema flöden i ån orsakar den västra av de två broarna där Österbrogatan och Industrigatan möts översvämningar uppströms. Därför är det lämpligt att i denna punkt öka flödeskapaciteten genom ytterligare en vägtrumma. I anslutning till den nya kulverten kan en våtmark om 0.07 ha skapas.

H

1.5 ha stor våtmark söder och öster om brandstationen.

I

0.3 ha befintlig våtmarksyta restaureras intill Bergkvaravägen i höjd med TBS.

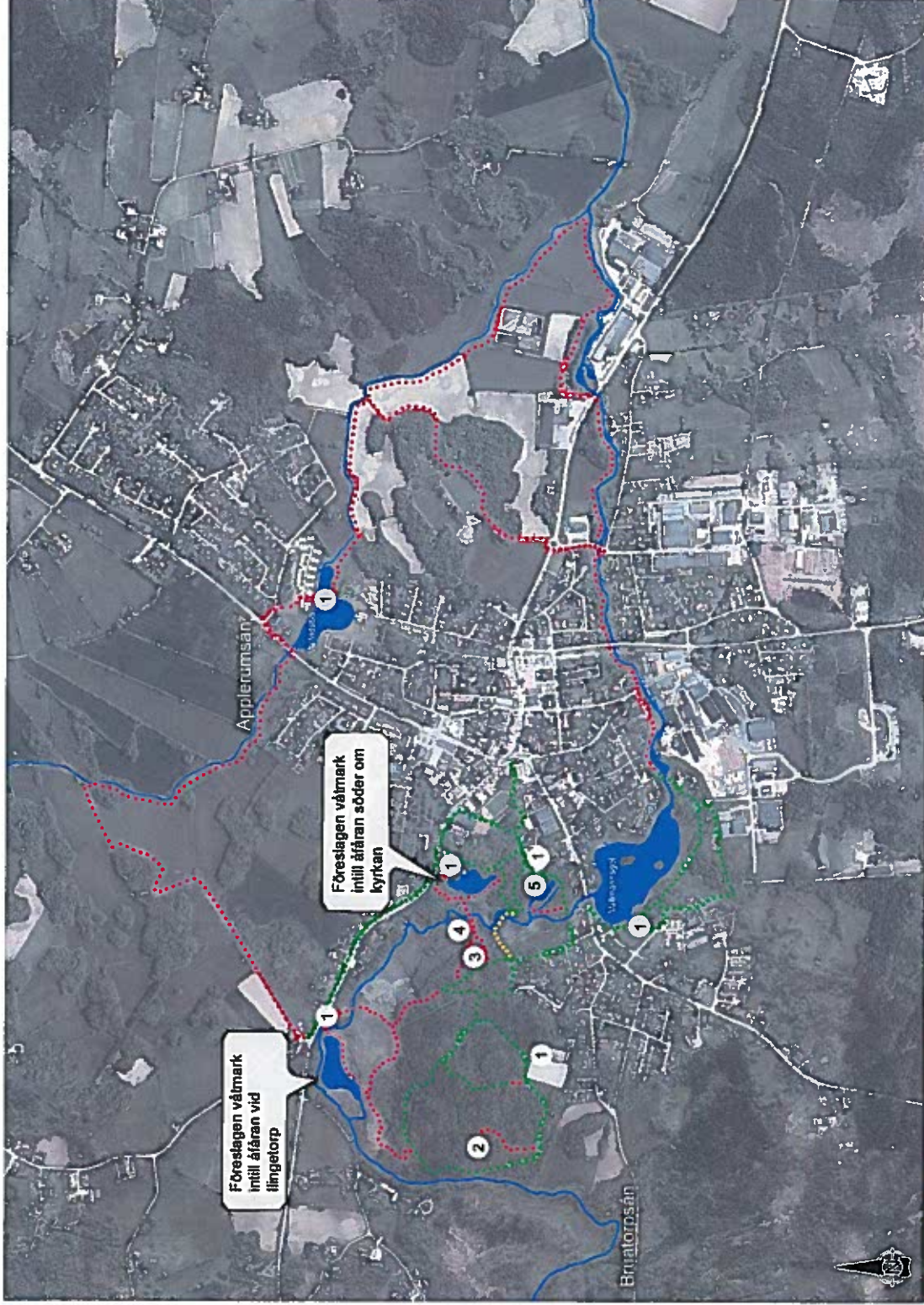

Torsås kommun

Landshypoteksbank

VÅS

Åtgärdsförslag i anslutning till och längs med Bruatorpsån i Torsås samhälle med syfte att öka rekreativa värden i samhället samt tillgängligheten till tätortsnära natur

Längs med och i anslutning till Bruatorpsåns delsträcka som löper genom Torsås samhälle finns det goda möjligheter att skapa nya och att utveckla befintliga rekreativa värden.

I kartbilden anges förslag till hur nuvarande motionslinga, samt gång- och cykelstråk (oavsett markägoförhållanden) kan utvecklas och kompletteras i framtiden:

- Föreslag till att utveckla rörelsestråk.
- Befintliga motionslinga samt gång- och cykelstråk.
- Befintlig gångstig, som beroende på framtida åtgärder i och längs med åfåran kommer att ges en ny sträckning eller delvis ersättas med spångr.

Längs med de utpekade rörelsestråken finns platser som har goda förutsättningar att i framtiden utgöra start- och/eller målpunkter under promenaden.

- 1 Plats där tavla med information över naturvärden samt karta över de olika promenad-slingorna ställs upp.
- 2 Markant höjdpunkt, siktlinje skapas mot landskapet i väster.
- 3 Scoutstugan rustas upp, en grillplats anläggs.
- 4 Eventuellt framtida vårmarksområde med fågettom i anslutning till föreslagen sling.
- 5 Lättillgänglig plats som ligger i nära anslutning till Torsås samhälle. Platsen är en lämplig målpunkt för förskole- och skolklasser. Brygga, vindskydd och stockar kring grillplats föreslås.

